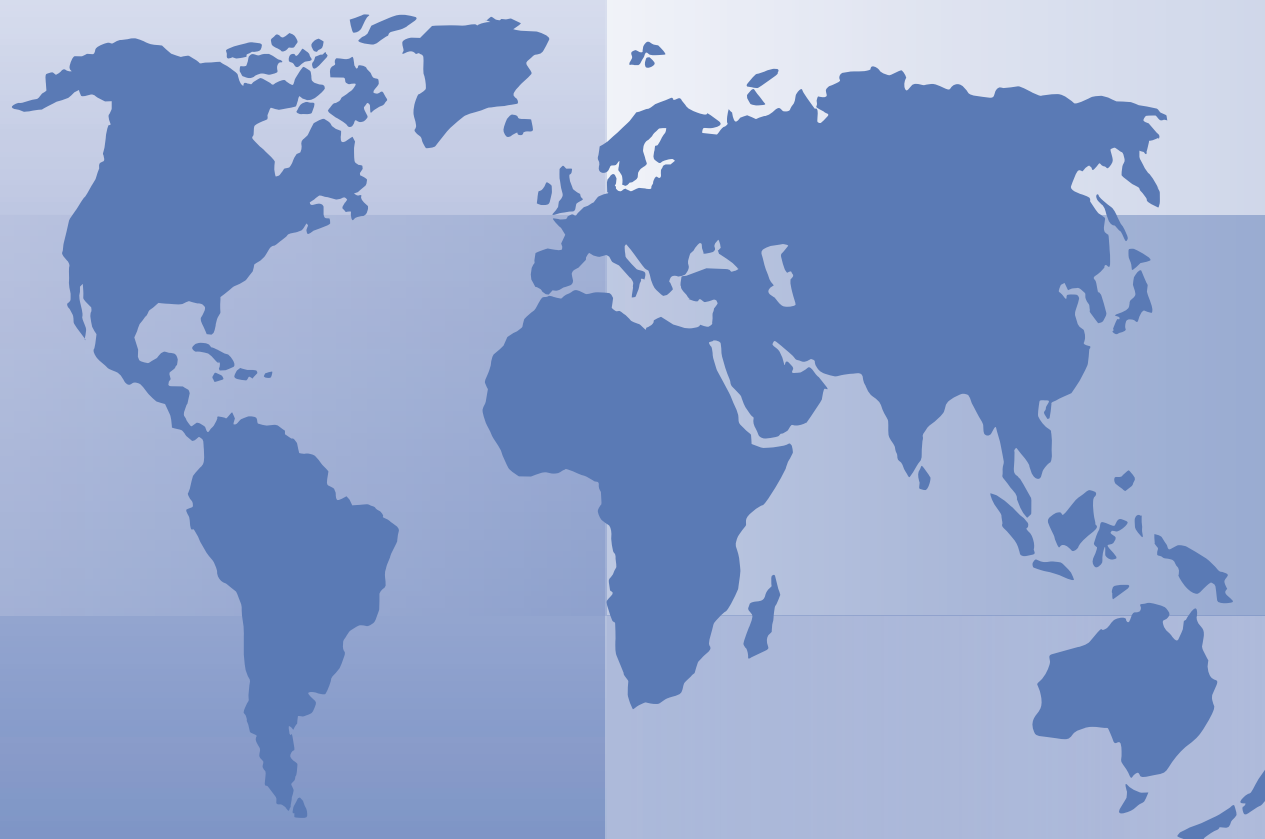

Utfasningsstrategi för
det bilaterala utvecklingssamarbetet med

Centralasien

2008 - 2010

REGERINGEN

Kopia

Regeringsbeslut

III:3

2008-06-12

UD2008/20660/EC

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
Valhallavägen 199
105 25 STOCKHOLM

Utfasningsstrategi för det svenska stödet till Centralasien 2008 - 2010

1 bilaga

Ärendet

Genom beslut den 21 februari 2008 (UD2008/5255/EC) uppdrog regeringen åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att utarbeta förslag till utfasningsstrategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Centralasien för perioden 2008-2010.

Sida har i skrivelse överlämnat ett förslag till utfasningsstrategi för utvecklingssamarbetet med Centralasien för perioden 2008-2010.

Regeringens beslut

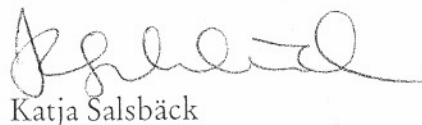
Regeringen beslutar att fastställa en utfasningsstrategi för det svenska stödet till Centralasien för perioden 2008-2010 i enlighet med *bilagan*. Utfasningsstrategin ska styra utvecklingssamarbetet med Centralasien under angiven tid.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att i enlighet med strategin ansvara för genomförandet av utvecklingssamarbetet med Centralasien 2008-2010.

På regeringens vägnar

Gunilla Carlsson

Katja Salsbäck

2008-05-27

Utfasningsstrategi för det bilaterala utvecklingssamarbetet med Centralasien 2008-2010

Sammanfattning

Utvecklingssamarbetet med Centralasien ska i enlighet med regeringens beslut om fokusering av det bilaterala utvecklingssamarbetet fasas ut. Utfasningsstrategin gäller för perioden 2008-2010 och berör i huvudsak samarbetet med Tadzjikistan och Kirgizistan.

De utmaning på utvecklingsområdet som Tadzjikistan och Kirgizistan stod inför under föregående strategiperiod kvarstår, och det är motiverat att under utfasningen fortsätta arbeta inom de områden som stödet tidigare fokuserat på. Länderna har fattigdomsstrategier som utgör utgångspunkten för det svenska stödet.

Det svenska utvecklingssamarbetet med Centralasien kommer under strategiperioden att inriktas på demokratisk samhällsstyrning, ekonomisk utveckling och hälsa. I Tadzjikistan står god samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, jordbrukssektorn och primärhälsovården i fokus. Sverige är mycket aktivt i givarsamordning och EU-samordning. I Kirgizistan är offentlig finansiell styrning och jämställdhet, jordbrukssektorn och hälsoreformer viktiga delar i det svenska programmet. Den nära samverkan med andra givare kommer att fortsätta under utfasningen. I båda länder kommer programmen att sträva efter att säkerställa hållbara resultat från tidigare och pågående insatser. Vissa insatser kommer att planeras om och ansträngningar göras för att säkra fortsatt finansiering.

Det svenska utvecklingssamarbetet utgår ifrån Sveriges politik för global utveckling samt rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv.

Dialogen om jämställdhet och mänskliga rättigheter kommer att fortsätta.

Europeiska unionen (EU) har tagit fram en strategi för Centralasien som antogs av Europeiska rådet 2007. Strategin har skapat ett ramverk för Europeiska kommissionen och EU:s medlemsstater och är central för Sveriges stöd till regionen. En nära dialog med EU-delegationerna i länderna under strategiperioden tillses att Sverige också efter utfasningen kan bidra till EU:s arbete i Centralasien. Även OSSE:s regionala närvaro möjliggör för Sverige att fortsatt arbeta för i synnerhet demokrati och mänskliga rättigheter i Centralasien.

Den totala volymen för samarbetet med Centralasien beräknas 2008 uppgå till ca 140 mkr, 2009 till ca 110 mkr och 2010 till ca 75 mkr.

1. Tadzjikistan

I Tadzjikistan är det motiverat att under utfasningsperioden fokusera på i huvudsak de områden som den svenska samarbetsstrategin för 2006-2009 fastställde. Det finns väsentliga brister i hur den offentliga förvaltningen och de demokratiska institutionerna fungerar. Den ekonomiska utvecklingen är svag, inte minst på landsbygden, och ohälsan ökar. Erfarenheterna av hittillsvarande stöd har i huvudsak varit goda trots långsamma reformprocesser och en komplicerad politisk och ekonomisk situation. En viktig uppgift under den kommande strategiperioden är att skapa uthålliga resultat av det svenska stödet.

1.1 Mål och prioriteringar för samarbetet under utfasningsperioden samt för utfasningsprocessen

Det övergripande målet för det svenska utvecklingssamarbetet med Tadzjikistan under strategiperioden 2008-2010 är att stärka möjligheten till medborgerligt deltagande i samhällsutvecklingen samt försörjning och god hälsa för fattiga människor.

Samarbetet ska bidra till att uppfylla det mål för svenskt utvecklingssamarbete som anges i Sveriges politik för global utveckling: att skapa förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor, liksom till målet för politiken för global utveckling, d.v.s.

en rättvis och hållbar global utveckling. Utgångspunkten för samarbetet är fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet.

Det svenska utvecklingsarbetet med Tadzjikistan tar sin utgångspunkt i landets fattigdomsstrategi. Strategin är uppdelad i tre nyckelområden: offentlig förvaltning, ekonomisk tillväxt och mänskliga resurser. Det svenska biståndet är i linje med strategin och ska fortsatt avse tre sektorer under utfasningsperioden: demokratisk samhällsstyrning, ekonomisk utveckling och hälsa.

Sverige ska i biståndsdialogen framförallt driva frågor som rör jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter. Dessa frågor ska drivas i samband med enskilda insatser och i givarnas gemensamma processer där Sverige ska inta en aktiv roll. Detta gäller särskilt i utarbetandet av givarnas gemensamma strategi och genomförandet av EU:s strategi för Centralasien.

Under strategiperioden ska utfasningen ske på ett sätt som säkerställer uthålligheten i stödets resultat, och som förbättrar Sveriges förutsättningar att arbeta effektivt genom andra aktörer, i synnerhet EU. Sverige ska aktivt delta i och bidra till givarsamordningen i linje med Parisdeklarationen och EU:s uppförandekod. Sverige ska även stödja genomförandet av den särskilda EU-strategin för Centralasien och EG-biståndet till landet. Ingångna avtal ska respekteras. Sida ska utarbeta en särskild kommunikationsstrategi för utfasningen.

Under utfasningsperioden ska stödet i första hand avse insatser som är kapacitetshöjande och inriktade på förändringar som är långsiktigt hållbara. De tematiska prioriteringarna demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen samt miljö- och klimatfrågor uppmärksammas i det befintliga programmet. Detta sker såväl i dialogen med samarbetslandet och med andra givare som i enskilda insatser, bl.a. stödet till mänskliga rättigheter och ökat lokalt självstyre, utvecklingen av ett miljömässigt hållbart lantbruk samt genom fokus på jämställdhetsaspekter i alla insatser.

1.2 Demokratisk samhällsstyrning

Mål i den tadjjikiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingsarbetet inom demokratisk samhällsstyrning:

- Förbättrad offentlig förvaltning genom ökad öppenhet, ansvarsutkrävande och effektivitet samt motverkad korruption
- Utvecklat lokalt självstyre

Svenska mål under strategiperioden:

- Ett system etablerat för att följa upp och utvärdera landets fattigdomsstrategi
- Statistikmyndighetens arbete utförs i enlighet med internationella normer
- Stärkt lokalt självstyre genom ett system som ger lokala byråer ökat politiskt inflytande

Svenskt stöd inom området demokratisk samhällsstyrning är inriktat på att stärka statliga institutioner på olika nivåer för att de bättre ska kunna främja landets utveckling. På central nivå ges bl.a. stöd till den tadjjikiska regeringens arbete med att utveckla sitt arbete för att minska fattigdomen. I Tadjjikistan utvecklas olika former för att stärka det lokala självstyret. Sverige stödjer en modell för lokalt självstyre och ökat folkligt deltagande som ger det civila samhället ökade möjligheter till inflytande avseende den lokala planeringen och ökad tydlighet i roller och ansvar.

Att bekämpa korruption är ett långsiktigt och omfattande arbete. Det svenska stödet ska bidra till att det förs en offentlig debatt om korruptionsproblematiken.

Inom samtliga ovanstående områden finns andra givare som kan fortsätta stödet till institutionsuppbyggande när Sverige har fasat ut sitt stöd.

Sverige är en av få givare som varit aktiva inom området mänskliga rättigheter där flera insatser med svenskt stöd genomförs under 2008. Under utfasningsperioden ska Sverige söka öka intresset för dessa frågor bland olika givare och organisationer verksamma i Tadjjikistan. Detta ska ske i dialog med andra givare, framförallt Europeiska kommissionen, och genom att föra upp frågan i samband med utformandet av en gemensam strategi för givare avsedd att samordna

stödet enligt Tadzjikistans nationella fattigdomsstrategi. Som en del i genomförandet av EU:s Centralasienstrategi kan särskilda begränsade stöd inom t.ex. yttrandefrihet övervägas i syfte att befästa det svenska bidraget till mänskliga rättigheter.

1.3 Ekonomisk utveckling

Mål i den tadzjikiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingsarbetet inom ekonomisk utveckling:

- Institutionella reformer inom lantbrukssektorn genomförda
- Nyttjande- och äganderätt till mark klargjord
- Förbättrade villkor för företagande på landsbygden
- Ökad produktivitet inom bomullssektorn

Svenska mål under strategiperioden:

- En nationell strategi för en uthållig utsädesförädling antagen av jordbruksministeriet
- Ett marknadsbaserat växtförädlingssystem infört
- En genbank etablerad med syfte att bevara och utveckla landets växtgenetiska resurser i enlighet med internationella överenskommelser
- Ett enhetligt system för fastighetsadministration infört
- Veterinärväsendet privatiserat och under statlig tillsyn

Sveriges stöd till ekonomisk utveckling och fattigdomsinriktad tillväxt i Tadzjikistan fokuserar främst på insatser för att främja en marknadsbaserad utveckling av lantbrukssektorn. Det svenska stödet ingår som en del av en större långsiktig reformprocess med ett koordinerat givarstöd. För Sverige är det viktigt att jordbruket diversifieras genom en långsiktig övergång från bomull till andra grödor.

Vägen till en väl fungerande lantbrukssektor i Tadzjikistan är lång och det svenska stödet under utfasningen kommer endast att kunna bidra med vissa beståndsdelar. Insatser som främjar en långsiktig kapacitetsutveckling kommer att prioriteras. En ekonomiskt hållbar utsädesindustri är av avgörande betydelse för utvecklingen av det tadzjikiska lantbruket. Att stödja utvecklingen av andra kommersiella grödor än bomull är viktigt ur såväl ekonomisk som miljösynpunkt och sett ur de fattigas perspektiv. Skapandet av ett ramverk för certifiering och kontroll av utsäde samt en nationell genbank för växter är central

för arbetet med att säkra lantbrukets utveckling både i ett ekonomiskt och i ett miljö- och klimatperspektiv. När det svenska bilaterala stödet avslutats 2010 kommer dessa resultat utgöra en institutionell grund på vilken vidare utveckling kan ske.

Det svenska stödet till upprättandet av ett fungerande system för ägande- och nyttjanderätt till mark i Tadzjikistan kommer under utfasningen att begränsas till att bidra med vissa beståndsdelar såsom exempelvis förbättrade system för informationshantering. På grund av de begränsningar som utfasningen innebär utformas detta stöd med särskilt stort fokus på uthållighet och genomförbarhet. Särskild vikt kommer att läggas vid att säkerställa komplementaritet mellan de insatser som sker med svenskt stöd och andra givares insatser på området för att därigenom uppnå effektivitet och skapa möjligheter för andra, däribland Världsbanken och Asiatiska utvecklingsbanken, att fortsätta stödja verksamhet som tidigare fått svenskt stöd.

1.4 Hälsa

Mål i den tadjjikiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingssamarbetet på hälsoområdet:

- Förbättrad tillgång till och kvalitet på sociala tjänster för fattiga människor
- Sjunkande fattigdomsindikatorer
- Ett enhetligt system för att bevaka barns rättigheter

Svenska mål under strategiperioden:

- Stärkt kapacitet hos Tadzjikistans hälsoministerium och landets regionala hälsomyndigheter för att leda och samordna utvecklingsarbetet inom hälsosektorn
- Förutsättningar uppfyllda för att inleda hälsosektorprogramstöd
- Förbättrad tillgång till primärhälsovård inom utvalda pilotområden

Sverige ska fortsatt stödja genomförandet av primärhälsovårdsreformen. Sverige ger ett betydande stöd till denna reform som nu testas i pilotområden med sikte på ett framtida genomförande i hela landet. Med svensk medverkan kommer en strategi för utvecklingen av hälsosektorn och för ett sektorprogramstöd att tas fram under utfasningsperioden. Det svenska stödet under strategiperioden ska

prioritera kapacitetsutveckling på statlig och regional nivå och ska vid genomförd utfasning därigenom ha skapat förutsättningar för ett fungerande hälsosektorprogramstöd.

Stödet till att genomföra ett nytt system för barn- och familjeomsorg fortsätter enligt avtal och kommer att avslutas under strategiperioden. Då Sverige är en av få givare inom sektorn måste särskilda ansträngningar göras för att mobilisera andra givare och resurser för ett fortsatt reformarbete inom detta område.

1.5 Biståndsformer

Det svenska stödet kommer under strategiperioden fortsatt att ske genom projekt- och programstöd.

1.6 Volym

Det svenska stödet till Tadzjikistan kommer 2008 att uppgå till ca 80 mkr, 2009 till ca 60 mkr och 2010 till ca 40 mkr. 2011 förutses slutliga utbetalningar om ca 15 mkr inom ramen för redan gjorda åtaganden. För att kunna göra en ansvarsfull utfasning kommer åren 2008 och 2009 att ägnas åt konsolidering, systematisering och förhandlingar med samarbetsparter och andra givare. De sista aktiviteterna inom programmen kommer att vara avslutade senast 2011, med rapportering och dokumentation i slutet av samma år.

1.7 Genomförandet av stödet och utfasningen

Tadzjikistan är ett relativt nytt mottagarland för utvecklingsbistånd och har svaga mekanismer för att samordna och styra givarna. Förutom traditionella givare är Ryssland, Kina, Iran och Turkiet betydelsefulla givare i landet. Det samarbete mellan givarna som påbörjats behöver vidareutvecklas. Sverige ska under utfasningsperioden fortsatt vara en aktiv medlem i det givarråd som under 2007 startade arbetet med att ta fram en gemensam givarstrategi. Sverige skall stödja denna process, driva de svenska prioriterade tematiska frågorna samt verka för fortsatt stöd för de områden där Sverige fasar ut sitt bistånd.

EU-strategin för Centralasien som antogs under 2007 har skapat ett ramverk för Europeiska kommissionen och EU:s medlemsstater i regionen. Sverige ska bevaka kommissionens utvecklingsamarbete,

både i Bryssel och i Dusjanbe. Sverige ska bland annat följa upp Europeiska kommissionens strategi och användningen av budgetstöd. I Dusjanbe ska Sida samarbeta med kommissionen inte minst när det gäller mänskliga rättigheter samt undersöka kommissionens intresse för insatser inom de sektorer som kommer att fasas ut. Förutsättningarna för att placera svenska nationella experter vid Europeiska kommissionens kontor i Dusjanbe samt i Bryssel skall undersökas.

Det finns en Stockholmsbaserad ambassadör för Centralasien. Sida etablerade 2004 ett sektionskontor för utvecklingssamarbete i Dusjanbe. Kontoret förutses spela en viktig roll under utfasningsperioden, dels för att säkerställa uthålliga resultat och eventuell fortsatt finansiering av de insatser i Tadzjikistan som erhållit svenska biståndsmedel, dels för att driva de svenska tematiska prioriteringarna och delta i givarsamordningen. Gällande proceduravtal med Tadzjikistan löper ut 2010 och kommer då att sägas upp.

1.8 Bakgrund

Sammanfattande analys av respektive samarbetsområde med pågående stöd

Sverige har bedrivit utvecklingssamarbete med länderna i Centralasien sedan 1996. År 2006 beslutade regeringen om en strategi för ett utökat långsiktigt utvecklingssamarbete i Centralasien för perioden 2006-2009 med sikte på en volym på 200 mkr år 2009. Det övergripande målet för samarbetet med Tadzjikistan var att stärka möjligheten till medborgerligt deltagande i samhällsutvecklingen samt försörjning och god hälsa för fattiga män och kvinnor. År 2007 omfattade stödet till Tadzjikistan ca 90 mkr.

Målen i strategin 2006-2009 är fortfarande aktuella. För utfasningen är det motiverat att anpassa målformuleringarna till Tadzjikistans nya fattigdomsstrategi som antogs i juni 2007 samt för att avspegla den minskande finansieringens inverkan på de resultat som insatserna kan leda till.

Demokratisk samhällsstyrning

Ett av nyckelområdena i Tadzjikistans fattigdomsstrategi är att förbättra den offentliga styrningen och rättstaten. Den offentliga sektorn i Tadzjikistan är svag och har bristande resurser och kapacitet. Det svenska stödet till sektorn har varit inriktat på att stärka offentliga institutioner, utveckla det lokala självstyret och främja mänskliga rättigheter inom rättssektorn. Konkreta resultat har uppnåtts bl.a. vad gäller utbildningar i mänskliga rättigheter för rättsvårdande myndigheter samt en öppen diskussion i medierna om korruptionsrelaterade problem.

Stöd har givits till kapacitetsutveckling riktad till den tadjjikiska regeringen för rapportering om efterlevnad av deklARATIONERNA om de mänskliga rättigheterna. Inom området mänskliga rättigheter finns endast ett fåtal givare. Det svenska stödet till lokalt självstyre har utvecklats från att främst vara en humanitär insats till att stödja olika aktörer, lokala statstjänstemän och ledare samt ett framväxande civilt samhälle. Flera givare och internationella organisationer är aktiva inom området och Sida har en viktig roll vad gäller samordning och koordinering.

Ekonomisk utveckling

Fattigdomen är mest utbredd på landsbygden där majoriteten av befolkningen bor. Att utveckla lantbruket är en förutsättning för minskad fattigdom och uthållig ekonomisk tillväxt. För att åstadkomma en marknadsbaserad utveckling på landsbygden måste landreformen genomföras fullt ut. Under våren 2007 har regeringen i Tadzjikistan och givargruppen enats om en plan för hur denna ska genomföras och hur skuldsättningen i bomullssektorn ska hanteras. Sveriges stöd till denna plan fokuserar på två områden: skapandet av ett nationellt system för fastighetsadministration för att förbättra det juridiska skyddet för land- och brukarrättigheter, samt utvecklingen av en kommersiellt driven produktion av kvalitetsutsäde i landet.

Stödet till ekonomiskt hållbara produktions- och förädlingsprocesser inom lantbruket och mejerinäringen har försenats på grund av svårigheterna för mindre råvaruproducenter och industriaktörer att hitta effektiva samarbetsformer.

Hälsa

De svenska insatserna inom hälsoområdet har haft som mål en förbättrad effektivitet och rättvis tillgång till hälsovård och sociala tjänster. Sverige har, i enlighet med strategin för 2006-09, stött en långsiktig reformering av primärhälsovården för att förbättra tillgång och kvalitet på hälsovård för den mest utsatta delen av befolkningen. Tadzjikistan har begränsade egna resurser för att motverka den tilltagande ohälsan och för att uppnå millenniemålen inom sektorn. Sverige finansierar tillsammans med Världsbanken en reformering av primärhälsovården i ett antal pilotområden. Dessutom finansierar Sverige expertstöd för analys och planering till hälsoministeriet samt tre projekt för att informera lokalbefolkningen i pilotområdena. Ett flertal givare är aktiva inom hälsosektorn och de första stegen har tagits för att åstadkomma ett sektorprogramstöd under ministeriets ledning.

Sverige har bidragit till en reformering av socialtjänsten och stärkandet av barns rättigheter. Detta arbete har framgångsrikt drivits av FN:s barnfond och flera konkreta resultat kan redovisas. Bland annat finns nu ett sekretariat till den nationella kommissionen för barns rättigheter. Familjebaserade metoder för att stödja utsatta barn har utvecklats som ett alternativ till institutionalisering. Socialt arbete har introducerats som yrkesområde och en akademisk utbildning skall starta 2008. Socialtjänst och social omsorg är ett område som få givare förutom Sverige och Europeiska kommissionen ägnat sig åt.

2. Kirgizistan

Inför föregående strategi identifierades utvecklingsproblem inom demokratisk samhällsstyrning och hälsosektorn som områden där Sverige kunde bidra effektivt i samarbete med andra givare utan att bygga upp egen representation på plats. I förlängningen förutsågs att stödet kunde övergå till finansiering inom ett gemensamt givarestöd till landets strategi för fattigdomsbekämpning. Även stöd till jordbruket ingick i strategin. Trots turbulent politisk utveckling har strategin gradvis kunnat genomföras. En viktig uppgift under den kommande strategiperioden är att skapa uthålliga resultat inom de områden som Sverige stödjer.

2.1 Mål och prioriteringar för samarbetet under utfasningsperioden samt för utfasningsprocessen

Målet för det svenska utvecklingsamarbetet under utfasningsperioden 2008-2010 är fortsatt att stödja landets långsiktiga program för att bekämpa fattigdomen.

Samarbetet med Kirgizistan ska inriktas på huvudsektorerna demokratisk samhällsstyrning, hälsa och ekonomisk utveckling. De svenska insatserna är i linje med givarnas gemensamma strategi.

Samarbetet ska bidra till att uppfylla det mål för svenskt utvecklingsamarbete som anges i Sveriges politik för global utveckling: att skapa förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor, liksom till målet för politiken för global utveckling, d.v.s. en rättvis och hållbar global utveckling. Utgångspunkten för samarbetet är fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet.

Sverige ska i biståndsdialogen framförallt driva frågor som rör jämställdhet samt respekt för mänskliga rättigheter. Dessa frågor ska drivas i samband med enskilda insatser samt genom givarrådet med hjälp av samarbetet med det schweiziska biståndskontoret i Bisjkek.

Under strategiperioden ska utfasningen ske på ett sätt som säkerställer uthålligheten i stödets resultat, och som förbättrar Sveriges förutsättningar att arbeta effektivt genom andra aktörer, i synnerhet EU. Sverige ska aktivt delta i och bidra till givarsamordningen i linje med Parisdeklarationen och EU:s uppförandekod. Sverige ska även stödja genomförandet av den särskilda EU-strategin för Centralasien och EG-biståndet till landet. Ingångna avtal ska respekteras. Sida ska utarbeta en särskild kommunikationsstrategi för utfasningen.

De svenska tematiska prioriteringarna demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen samt miljö- och klimatfrågor uppmärksammas vid genomförandet av strategin såväl inom de insatser där Sverige deltar som finansiär som i dialogen med kirgiziska samarbetsparter och med andra givare. Exempel på insatser som främjar de tematiska prioriteringarna är stödet till förbättrad

offentlig finansiell styrning, uthålligt lantbruk samt stöd till kvinnliga politiker.

2.2 Demokratisk samhällsstyrning

Mål i den kirgisiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingssamarbetet inom demokratisk samhällsstyrning:

- Stärkt offentlig finansiell styrning
- Effektiviserad förvaltning

Svenska mål under strategiperioden:

- Ett program för kompetensförsörjning och utveckling inom offentlig finansiell styrning etablerat på finansministeriet och andra offentliga myndigheter. Programmet förvaltas med tydligt ägarskap av finansministeriet.

Stödet till utvecklingen av systemen för offentlig finansiell styrning fram till 2010 kommer att genomföras tillsammans med andra givare genom en gemensam fond vid Världsbanken.

Det svenska stödet inom demokratisk samhällsstyrning strävar också mot en ökad jämställdhet i Kirgizistan. Målet är att stödja regelverk och arbetsmetoder för jämställdhet inom politik, offentlig sektor och media, och att därigenom öka kvinnorepresentationen på dessa områden.

Det finns ett stort intresse bland givare för offentlig finansiell styrning och således goda förutsättningar för att andra kan ta vid när det svenska samarbetet upphör. På jämställdhetsområdet finns färre aktörer och det är osäkert att dessa renodlande jämställdhetsinsatser kommer att kunna fortsätta. Däremot finns förutsättningar för att verka för jämställdhet integreras ytterligare inom t.ex. Europeiska kommissionens program.

2.3 Hälsa

Mål i den kirgisiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingssamarbetet på hälsoområdet:

- Utvecklat uthålligt socialt kapital
- Säkerställd tillgång till hälsovård av hög kvalitet

Svenska mål under strategiperioden:

- Ett utbyggt primärvårdssystem etablerat där illegala patientavgifter har börjat ersättas av legala och där akutsjukvård effektiviserats
- En fungerande system av lokala hälsoråd med ett aktivt partnerskap med de officiella hälsostrukturerna inrättat

Det svenska stödet till hälsa och social utveckling i Kirgizistan utgörs av finansiering av ett hälsosektorprogramstöd, ett folkhälsoprojekt samt fortsatt utveckling av socialförsäkringssystemet för framförallt utsatta barn. Hälsosektorprogrammet syftar till att förbättra befolkningens hälsa genom att utveckla ett effektivt nationellt hälsosystem. Särskilt fokus kommer att läggas på att förbättra systemen för finansiell styrning inom hälsosektorn och därigenom förbättra förutsättningarna för ett framtida sektorbudgetstöd. Reformen inom primärhälsovård utgör en del av den övergripande hälsovårdsreformen och syftar till att stärka landsortsbefolkningens möjlighet att förbättra sin hälsa och att integrera en sådan ansats i det offentliga hälsosystemet. Sverige kommer att bistå de kirgisiska myndigheterna i sökandet efter ersättningsfinansiering i samband med att det svenska stödet fasats ut.

Genom det svenska stödet till utvecklingen av socialförsäkringssystemet har nya metoder utarbetats för omhändertagande av utsatta barn och barn med funktionshinder för att reducera antalet barn på institution. Sverige har aktivt verkat för att metodutvecklingen ska tas tillvara, men återstående period kommer vara för kort för att en mer genomgripande reform ska kunna genomföras. Sverige kommer att bidra till att söka framtida finansiering från andra givare, vilket är utmanande då sektorn inte prioriteras i Kirgizistans nationella fattigdomsstrategi.

2.4 Ekonomisk utveckling

Mål i den kirgisiska fattigdomsstrategin med relevans för det svenska utvecklingsarbetet på området ekonomisk utveckling:

- Förbättrade system för registrering av markägande
- Utvecklade odlingsformer

Svenska mål under strategiperioden:

- Grunden lagd till ett fungerande system för registrering av äganderätt till mark

- Ett ramverk utvecklat för lagstiftning och reglering av för kontroll och certifiering av utsäde
- En genbank etablerad med syftet att bevara och utveckla landets växtgenetiska resurser

Stödet till utveckling av den kirgisiska utsädesindustrin ska vara slutfört 2010. Det syftar till att kontinuerligt få fram utsäde av hög kvalitet till priser som kirgisiska bönder har råd med vilket i sin tur väntas resultera i ökad produktivitet. Etableringen av de grundläggande delarna av en genbank i Kirgizistan kan komplettera utsädesprogrammet genom att stärka den framtida utsädesförsörjningen. Den korta tidsperiod som utfasningen medför innebär att särskilt stor vikt kommer att läggas på att säkerställa genomförbarheten och uthålligheten i detta projekt.

Samarbetet med den kirgisiska lantmäterimyndigheten fortsätter till och med 2010 genom stöd till ett system för registrering av markägande och ett informationssystem. Därefter förväntas den kirgisiska lantmäterimyndigheten och andra nationella aktörer kunna föra sin utvecklingsprocess vidare.

2.5 Biståndsformer

Det svenska stödet kommer fortsatt att ske genom projekt- och programstöd.

2.6 Volym

Det svenska stödet till Kirgizistan kommer 2008 att uppgå till ca 60 mkr, 2009 ca 50 mkr och 2010 ca 35 mkr. 2011 förutses slutliga utbetalningar om ca 10 mkr inom ramen för redan gjorda åtaganden. För att kunna göra en ansvarsfull utfasning kommer åren 2008 och 2009 att ägnas åt konsolidering, systematisering och förhandlingar med samarbetsparter och andra givare. De sista aktiviteterna inom programmen kommer att vara avslutade senast 2011, med rapportering och dokumentation i slutet av samma år.

2.7 Genomförande av stödet och utfasningen

Inga stora förändringar i de pågående samarbetsformerna förutses. Det väl fungerande samarbetet med det schweiziska biståndskontoret i Bisjkek ska fortsätta. Det schweiziska kontoret representerar Sverige i givarkoordinering samt följer upp av Sverige finansierade insatser.

EU-strategin för Centralasien som antogs under 2007 har skapat ett ramverk för Europeiska kommissionen och EU: s medlemsländer i regionen. Sverige ska aktivt följa Europeiska kommissionens utvecklingssamarbete, söka samarbete där så är möjligt, undersöka kommissionens intresse för insatser inom de sektorer som kommer att fasas ut och sträva efter genomslag i planeringen av europeiska insatser som främjar en positiv utveckling inom den svenska regeringens tre tematiska prioriteringar.

2.8 Bakgrund

Sammanfattande analys av respektive samarbetsområden med pågående stöd

År 2006 beslutade regeringen om en strategi för utvecklingssamarbete i Centralasien för perioden 2006-2009 med ett övergripande mål för Kirgizistan att stödja landets långsiktiga program för att bekämpa fattigdomen. Ett långsiktigt mål var kunna delta i ett givarsamordnat sektorstöd till fattigdomsbekämpning. År 2007 omfattade stödet till Kirgizistan 46 mkr.

Demokratisk samhällsstyrning

Stöd till demokratisk samhällsstyrning har enligt den svenska samarbetsstrategin för 2006-2009 fokuserat på offentlig finansiell styrning. Sida har sedan 2005 tillsammans med andra givare stött reformarbetet inom offentlig finansiell styrning och regeringens handlingsplan på detta område. Ett allt närmare samarbete har utvecklats mellan givarna och en givarsamordningsgrupp har bildats. Insikten om behovet av omfattande kompetensutveckling som stöd för reformarbetet har växt sig allt starkare hos den kirgisiska regeringen och åtaganden har gjorts för att stödja detta genom en särskild fond vid

Världsbanken. Det svenska stödet till ett jämställdhetsprojekt för kvinnors deltagande i politiken har haft goda resultat.

Hälsa

Ett beslut fattades 2006 att ge sektorprogramstöd till den kirgisiska hälsovårdsreformen tillsammans med Världsbanken och flera bilaterala givare. Reformen syftar till effektiv hälso- och sjukvård som är tillgänglig för alla kirgiser. Programmet följs upp gemensamt halvårsvis och målen väntas kunna nås. En gemensam halvtidsöversyn kommer att genomföras 2008.

Som ett komplement till reformen har Sida i ett samarbete med den schweiziska biståndsmyndigheten stött ett folkhälsoprojekt. Genom det svenska bidraget har verksamheten kunnat utökas till flera regioner. Insatsen syftar till bättre utnyttjande av hälsoresurser i samverkan mellan bybor och lokala myndigheter. Projektet är ett mycket väl fungerande delegerat samarbete enligt samverkansprinciperna i givarnas gemensamma ramverk utarbetat i den s.k. Nordic plusgruppen för biståndseffektivitet och genomförs av schweiziska Röda Korset.

Nya metoder har genom det svenska stödet utvecklats för omhändertagande av utsatta barn och barn med funktionshinder och har i projektets pilotområden reducerat antalet barn på institution. Det finns idag två centra som har kompetens att utbilda andra, men ytterligare insatser för att stärka kapaciteten är nödvändiga. Parallellt har stöd givits för att utveckla undervisning av socialarbetare.

Ekonomisk utveckling

Det svenska stödet till den kirgisiska landreformen och lantmäterimyndigheten inleddes 2000 som ett kompletterande tekniskt bistånd till ett lån från Världsbanken. Sedan 2006 har samarbetet övergått till ett institutionssamarbete med lantmäteriverket som planeras slutföras under 2009. En översyn ska göras 2008 för att bedöma om uppsatta mål kan nås eller om begränsade tilläggsinsatser behövs för att säkra uthålligheten.

Stödet till utvecklingen av den kirgisiska utsädesindustrin ska slutföras 2010. Det syftar till att få fram utsäde av hög kvalitet till priser som kirgisiska bönder har råd med vilket i sin tur väntas resultera i ökad produktivitet i jordbruket.

3. Kazakstan

Stödet till Kazakstan omfattar mindre än 2 mkr per år och avser avslutande insatser inom ett jämställdhetsprojekt. Den sista utbetalningen kommer att ske år 2009.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Tel: 08-405 1000, Fax: 08-723 11 76, webb: www.ud.se

Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XGS Grafisk service, 2008

Artikelnummer: UD 08.027